

Justiitsministeerium
Tõnismägi 5a
15191 Tallinn

Teie 29.05.2017 nr 8-1/4199

Meie 20.06.2017 nr 4/170

Arvamuse esitamine täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

Lugupeetud Urmas Reinsalu!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiitsministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta, millega tõhustatakse lapse elatise sissenõudmist. Järgnevalt esitame oma kommentaarid ja ettepanekud eelnõu kohta.

Võlgniku tegeliku sissetuleku suuruse hindamine

Eelnõu § 1 punktiga 6 täiendatakse täitemenetluse seadustikku §-ga 135¹ järgmises sõnastuses:

„§ 135¹. Varjatud sissetuleku suuruse hindamine

(1) Kohtutäituril on õigus hinnata võlgniku tegeliku sissetuleku suurust, kui on kahtlus, et võlgnik saab sissetulekut osaliselt või täielikult varjatult. Tegelikku sissetuleku suuruse hindamiseks selgitab kohtutäitur välja võlgniku tehtava töö või osutatavad teenused ning teiste sellist tööd tegevate isikute sissetuleku. Võlgniku sissetuleku hindamiseks kuulab kohtutäitur ära võlgniku ja võlgniku suhtes kohustatud kolmanda isiku. Kohtutäituril on õigus saada teavet võlgniku suhtes kohustatud kolmanda isiku teistelt töötajatelt ja teenuse osutajatelt.

(2) Kohtutäitur teeb võlgniku tegeliku sissetuleku suuruse kohta otsuse, mis on täitedokument võlgniku suhtes kohustatud kolmanda isiku suhtes. Kohtutäitur toimetab otsuse kätte võlgniku suhtes kohustatud kolmandale isikule.

(3) Kui tegeliku sissetuleku suuruse hindamine osutub raskeks, laseb kohtutäitur sissetuleku suuruse hinnata ekspertidel.

(4) Võlgniku suhtes kohustatud kolmas isik on kohustatud maksma võlgnikule kohtutäituri hinnatud suuruses tasu ning pidama sellelt kinni kohtutäituri arestitud nõuded.

(5) Kui võlgniku suhtes kohustatud kolmas isik ei maksa võlgnikule tasu kohtutäituri hinnatud suuruses ega pea sellelt kinni kohtutäituri arestitud osa, võib kohtutäitur pöörata väljamaksmata tasu osas sissenõude võlgniku suhtes kohustatud kolmanda isiku varale.

(6) Võlgnik, sissenõudja ja võlgniku suhtes kohustatud kolmas isik võivad kohtutäituri otsuse tasu suuruse kohta vaidlustada käesoleva seadustiku §-s 217 sätestatud korras.

(7) Tasu suuruse vaidlustamise korral taotleb kohtutäitur kohtult uue hindamise korraldamiseks eksperdi määramist.

(8) Kohtu määratud eksperdi hindamiskulud kannab isik, kes hindamise on vaidlustanud. Hindamise vaidlustanud isik tasub hindamiskulud ette. Kui ta ei tasu kulusid kohtu määratud tähtpäevaks, loetakse, et ta ei ole hindamist vaidlustanud.“

Viidatud sättega antakse kohtutäiturile õigus hinnata võlgnikust töötaja tegeliku töötasu suurust. Kui kohtutäitur leiab, et võlgniku tegelik töötasu on suurem kui ametlikult näidatud töötasu, on kohtutäituril õigus tööandjalt sisse nõuda töötajale ametlikult välja maksmata jäänud töötasu.

Kaubanduskoda nõustub, et ümbrikupalga maksmine on probleem, millega tuleb tegeleda, sest see kahjustab ausat konkurentsikeskkonda, riigieelarvesse jääb maksutulu laekumata, töötajate sotsiaalsed tagatised vähenevad ning võlgnikelt on keerulisem võlga sisse nõuda. Samas ei ole väljapakutud lahendus meie hinnangul proportsionaalne meede probleemi lahendamiseks.

Eestis tegeleb ümbrikupalkade vastase võitlusega Maksu- ja Tolliamet. Me ei pea vajalikuks ega mõistlikuks, et lisaks Maksu- ja Tolliametile hakkaks mitteametlike töötasude probleemiga tegelema ka kohtutäitur, kel puuduvad vastavad kogemused ja ressursid. Kui kohtutäituril esineb kahtlus, et näiteks elatise võlgnikust töötajatele makstakse töötasu osaliselt või täies ulatuses mustalt, siis peaks kohtutäitur selle info koos olemasolevate tõendusmaterjalidega esitama Maksu ja Tolliametile. Seaduse muutmise asemel tuleks vajaduse korral parandada koostööd Maksu- ja Tolliameti ning kohtutäiturite vahel.

Kohtutäituril on oluliselt keerulisem kui Maksu- ja Tolliametil hinnata, kas töötajale maksti töötasu mitteametlikult. Seetõttu esineb meie hinnangul suur risk, et tööandja pöördub kohtutäituri poolt esitatud nõudega kohtusse. Sellise riski olemasolu ilmselt vähendab kohtutäiturite soovi seda meedet kasutada. Seetõttu on küsitav, kui palju hakatakse uut meedet üldse praktikas kasutama.

Kaubanduskoda ei toeta lähenemist, et tööandjale pannakse kohustus tasuda kohtutäiturile töötaja võlgnevuse eest. Leiame, et töötaja peaks ise oma kohutuste eest vastutama. Kui kohtutäituril tekib kahtlus, et töötaja tegelik sissetulek on suurem kui ametlik sissetulek, siis tuleks nõue esitada töötaja, mitte tööandja vastu.

Eeltoodud põhjustel teeb Kaubanduskoda ettepaneku jätta eelnõust välja § 1 punkt 6.

Loodame, et peate võimalikuks meie ettepanekut arvesse võtta. Vajadusel oleme valmis kohtuma ning oma seisukohta lähemalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070